

Remiss svar

Förordning om ändring i upphandlingsförordningen (2016:1162)

Inledning

Under remisstiden för förordningen har Upphandlingsmyndigheten tagit fram sina föreskrifter vilket tydliggör hur lagen och regeringens förordningen tolkas av dem. Detta leder till att vissa förtydliganden och begränsningar är önskvärda i förordningen.

Sammanfattning

Begränsa mängden information till det som anges i förordningen

Att skapa en enhetlig statistik för upphandling och att annonsdatabaser blir registrerade är positivt. Konstpools speciella verksamhet och ringa omfattning har inte beaktats i konsekvensanalysen vilket blir tydligt i hur förordningen tolkas av Upphandlingsmyndigheten med långtgående krav avseende mängd information, speciell funktionalitet för känslig information och överföringsmetoder. Kostnader och administrativ tid som krävs drabbar våra kunder, konstnärer och Konstpool. I förordningen bör det framgå att det enbart är det som anges i förordningen som ska inkluderas i statistikinsamlingen.

Gör undantag för annonserade upphandlingar under direktupphandlingsgränsen

Konstpool vill att annonserade upphandlingar under direktupphandlingsgränsen enbart ska leverera statistik från efterannonsern för att minimera administrationen för konsthandläggare som sköter dessa upphandlingar för att inte "straffa" de som vill vara öppna och transparenta utöver lagens krav.

Personnummer är känslig information som driver åldersdiskriminering

Konstnärer är egenföretagare med enskilda firmor. Deras organisationsnummer som är personnummer bör anses som känslig information och ska inte publiceras i efterannonsern eller i övrigt då det driver åldersdiskriminering vilket redan är ett problem inom branschen.

Förordningen bör vidare begränsa insamlingen till att inte inkludera känslig information (undantaget personnummer).

Tillåt manuell överföring av statistik

Med de få upphandlingar som genomförs via Konstpool (20-40 st/år) vill vi kunna lämna in statistiken till UHM manuellt på motsvarande sätt som man kan gör till TED. Vilka överföringsmetoder som kommer krävas inte är fastlagt av UHM men om det blir Peppol kommer det innebära stora kostnader och mycket arbete att få på plats.

Möjliggör att registrera annonsdatabas för enbart icke direktivstyrda upphandlingar

Tröskelvärdet för konstnärliga tjänster ligger på 7,7 miljoner kronor. I princip genomförs överhuvudtaget inga upphandlingar över tröskelvärdet, däremot annonseras många uppdrag som ligger under direktupphandlingsgränsen. Konstpool vill kunna registrerar sin annonsdatabas för enbart upphandlingar under tröskelvärdet och få en lägre avgift.

Bakgrund

När lagen om upphandlingsstatistik gick ut på remiss missade man att inkludera Konstpool trots att det enbart finns en handfull upphandlingsverktyg på marknaden. Konstpool är det enda nischade, upphandlingsverktyget speciellt utvecklat för upphandling av bildkonst med rådgivning och service till våra kunder. Vi har därför en speciell situation. De som genomför upphandlingar via Konstpool, är inte upphandlare utan **konstexperter**. Vi ser hur detta stärker branschen och höjer kvaliteten på det som handlas upp. Någon oberoende studie har inte gjorts för att belysa effekterna av vårt arbetssätt jämfört med andra etablerade tillvägagångssätt. Det finns dock tydliga indikationer på att det blir fler och andra anbud via Konstpool jämfört med andra system och jämförbara upphandlingar. Jag är övertygad om att även andra branscher skulle vara betjänta av liknande strukturer. Det bör därför ligga i det allmännas intresse att skydda vår verksamhet och dra slutsatser från den för att fortsätta att utveckla kvalitativa former för upphandling.

Synpunkter

Kap 1 § 14 Annonsering av icke direktivstyrda upphandlingar

Begränsa mängden information till det som anges i förordningen

Mängden information som ska samlas in behöver begränsas till det som anges i förordningen och inte öppnar för UHM att utöka kraven utöver det som förordningen anger. Konstpool behöver kunna överblicka de kostnader som de nya kraven kommer innebära. Vad som gäller måste vara förutsägbart, i linje med Förvaltningslagen och intentionerna bakom LOU.

I UHM:s föreskrifter framgår att de redan nu begär ca 50% mer information från de icke direktivstyrda upphandlingarna än det förordningen anger, samt att de framöver avser att ytterligare utöka mängden. Mängden information som ska ingå i annonserna och som ska överföras till UHM är avgörande för hur betungande administrationen är för uppdragsgivarna. Det är också mängden informationsposter som driver kostnaden för Konstpool med nya fält i formulär osv. Med UHM:s ambition finns en parallell till hur livegna bönder varje år måste göra fler dagsverken hos storbonden och slutligen tvingas ge upp hus och hem.

I förordningens konsekvensanalys anges bl.a att statistiken kan ge andra företag nya affärsidéer. Ska Konstpool betala för att andra ska tjäna pengar på vår bekostnad? På mina upprepade frågor till UHM förstår jag att det inte finns någon plan gjord för vilken och hur insamlad information ska användas eller sammanställas. Det finns också minimal budget för arbetet enligt dem själva.

Med Konstpools 20-40 upphandlingar per år kommer den nu angivna avgiftsnivån och de utvecklingskostnader som reformen kräver belasta våra kunder med en kostnadsökning på 20- 30

% vilket kommer drabba konstbudgeten och minska ersättningen till konstnärerna. Priset är högt avseende tid och kostnader för ingående aktörer och framförallt för oss småföretagare som har upphandlingsverktygen.

Det är angeläget att vi som bidrar med information också kan påverka hur den används så att den utvecklar vår verksamhet och framför allt inte belastar upphandlingssektorn mer än den tillför. Förordningen behöver begränsa mängden krävd information till det som står angivet och öppna upp för oss att påverka behandlingen av den.

Åtgärd:

Konstpool önskar att

- förordningen begränsar mängden information som samlas in för statistik till det som anges i förordningen.

Gör undantag för annonserade upphandlingar under direktupphandlingsgränsen

På samma sätt som Konstpools upphandlingsverksamhet riskerar att gå under om kostnaderna inte begränsas finns det risk att konsthandläggare som belastas med mycket administration slutar att annonsera upphandlingar under direktupphandlingsgränsen. Många av de upphandlingar som går via Konstpool är små uppdrag. Det är framförallt mindre kommuner ute i landet som använder den möjligheten för att få en omvärldsbevakning som de tidigare inte haft och därmed höjd kvalitet på den konst som köps in, till allas glädje. För unga konstnärer är utlysningar med låg budget av stor betydelse då det ger dem en möjlighet att få sitt första uppdrag. Om kostnaderna går upp och administrationen ökar är risken stor att det inte längre är ekonomiskt försvarbart att annonsera dessa uppdrag, vilket skulle vara kontraproduktivt med tanke på avsikten med LOU.

Åtgärd:

Konstpool önskar att

- annonserade upphandlingar under direktupphandlingsgränsen undantas avseende innehåll i annonser och inlämning av statistik från dessa dock att efterannonsering görs enligt förordningen.

§14c Innehåll i efterannonser

Personnummer är känslig information som driver åldersdiskriminering

Punkt 3 organisationsnummer

I punkt 3 efterfrågas namn, organisationsnummer och kontaktuppgifter. Eftersom konstnärer till 95% har enskilda firmor är organisationsnumret samma som personnummer. Att behöva ange detta är högst olyckligt då det redan förekommer åldersdiskriminering inom branschen. Detta skulle accelerera om personnummer ska anges vilket är i strid med LOU:s intention att motverka diskriminering. Under de fyra år som Konstpool erbjudit ett upphandlingssystem är det hittills ingen som frågat efter ett personnummer eller organisationsnummer förrän avtal har skrivits.

I förordningens kommentarer anser man att personnummer är av ett allmänt intresse och att dessa uppgifter ändå finns i bolagsregister. Det är svårt att se att det allmänna har intresse av en

konstnärns ålder och att enskilda konstnärer ska riskera diskriminering vilket är ett högt pris. Om uppgiften finns i bolagsregistret, vilket inte alltid är fallet då en enskild firma inte behöver vara registrerad så är det något helt annat än att uppgiften är framför näsan på den som ska bedöma vem som ska få ett uppdrag. Konstpool kan samla in personnummer men dessa bör i inget läge publiceras utan betraktas som känslig information.

Åtgärd:

I förordningen bör framgå att personnummer inte ska publiceras utan betraktas som känslig information. (Behövs ett identifieringsnummer bör en registrerad enskild firma få ett separat nummer att använda från Bolagsverket, vilket skulle vara bra i många sammanhang).

UHM:s behandling av känsliga uppgifter

UHM har i sina föreskrifter angivit att det ska finnas en funktion för de uppgifter som ska samlas in som möjliggör för uppdragsgivaren att markera om en uppgift är känslig eller ej. UHM avser att individuellt granska varje sådan uppgift för att bestämma om den ska publiceras eller ej. Känsliga uppgifter bör inte ingå i publika annonser och därmed inte heller samlas in för statistik.

Åtgärd:

Det bör tydliggöras i förordningen att inga känsliga uppgifter ska publiceras i annonser och att känsliga uppgifter (bortsett från personnummer) inte samlas in för statistik.

Punkt 6, Underentreprenörer

Punkt 6 handlar om underentreprenörer. Vad avses med underentreprenör? Är det enbart en tjänst dvs ett företag som man har ett separat avtal med avseende personal som anlitas eller anses även de man köper material av, tex färg som en underleverantör?

Åtgärd:

Ett tydliggörande behövs om vad som avses.

Synpunkter med anledning av UHM:s föreskrifter

Tillåta manuell överföring av statistik

I UHM:s föreskrifter framgår att de tolkat statistiklagen så att den information som de begär in ska komma till dem på elektronisk väg. För en liten aktör som Konstpool med bara 20-40 upphandlingar per år är kostnaden för att bygga nödvändiga system, underhålla och uppdatera dem oproportionerligt i relation till antal upphandlingar. Konstpool anser därför att det i föreskrifterna ska framgå att det ska vara möjligt att lägga in informationen manuellt i statistikmyndighetens system på samma sätt som våra kunder lägger in sin information i våra formulär och vi kan lägga in information i TED, en funktion som TED kommer behålla även efter 2023. Den här möjligheten skulle underlätta för nya aktörer med nya upphandlingsverktyg som börjar i liten skala.

Åtgärd:

Komplettera förordningen med att statistikmyndigheten ska tillåta manuell överföring av efterfrågad statistikinformation.

Möjliggör att registrera annonsdatabas för enbart icke direktivstyrda upphandlingar

Konstpool har sedan vi startade för fyra år sedan inte haft några upphandlingar över tröskelvärdet som för konstnärliga tjänster är 7,7 miljoner kronor. Om att vi skulle kunna registrera oss för enbart upphandlingar under tröskelvärdet skulle det bli tydligt för alla myndigheter att det enbart är regler för denna typ av upphandlingar som gäller. Avgift kan vara lägre och det skulle underlätta för nya upphandlingsföretag.

50% av alla upphandlingar som görs i Sverige är under tröskelvärdet enligt UHM. För att små aktörer ska vilja delta i offentliga upphandlingar behöver de ofta mer stöd. De har små resurser för administration och ofta ringa juridisk kompetens. För dessa aktörer är det fördelaktigt om upphandlingen görs av en fackkunnig person och inte av en upphandlare utan specialkunskap inom det aktuella området. Konstpool att sett vid flera tillfällen att när en person utan konstkunskap gör en upphandling av konst får de ofta inga eller enbart något anbud. När motsvarande upphandlingen görs med fackkunskap kommer upp till 100 anbud in.

Många branscher skulle få ökad konkurrens och bättre inköp om upphandlingen gjordes av fackkunniga snarare än upphandlare. Att öppna upp för upphandlingsverktyg för under tröskelvärdet skulle uppmuntra till nya initiativ och bättre upphandlingar. AI-teknik som kommer kan appliceras på ett mer effektivt sätt i Konstpools system än i de generella systemen därför att vårt grundkoncept är mer anpassad till den nya tekniken. Motsvarande nya system behöver utvecklas och då är det bra att börja under tröskelvärdet.

Åtgärder:

- förordningen bör tillåta en annonsdatabas att registreras för enbart upphandlingar under tröskelvärdet med en lägre avgift.

Jag hoppas att hänsyn kan tas till Konstpools önskemål och att det finns intresse för de resultat som vår verksamhet alstrar för att utveckla upphandlingsområdet.

Vänliga hälsningar

VD Ragna Berlin

Konstpool AB